

Tiffany D. Jackson

MINNE
KATOSIT,
MONDAY?

Suomentanut Susanna Sjöman

Karisto
Hämeenlinna

Englanninkielinen alkuteos *Monday's Not Coming*

Copyright © 2018 by Tiffany D. Jackson

First published by Katherine Tegen Books, an imprint of HarperCollins Publishers.

Suomenkielinen laitos © Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-47312-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

*Omistettu isälleni ja papalleni,
jotka päästivät minut lentoon ja ottivat aina kopin,
jos meinasin pudota.*

SYYSKUU

Tämä on tarina siitä, kuinka paras ystäväni katosi. Siitä, kuinka kukaan minun lisäksi ei huomannut hänen katoamistaan. Ja siitä, kuinka kukaan ei edes välittänyt, ennen kuin hänet löydettiin... vuotta myöhemmin.

Arvaan jo, mitä ajattelette. Kuinka voi olla mahdollista, että ihminen katoaa – vieläpä lapsi – eikä kukaan pukahda sanaakaan? Jos aurinko jonain päivänä häipyisi jonnekin, herättäisi se varmasti ihmetystä, eikö vain? Äiti sanoo usein, että kaikki eivät kierrä samaa aurinkoa. En ymmärtänyt, mitä hän tarkoitti sillä, kunnes Monday katosi.

On vaikea uskoa, että jotain tämänkaltaista voi tapahtua Washington DC:ssä, joka on täynnä maailman vaikutusvaltaisimpia ihmisiä. Kukaan ei olisi voinut kuvitellakaan, että tällaista tapahtuisi USA:n presidentin takapihalla. Samaa mieltä me Southeastissa asuvat ihmisetkin olimme. Meidän kerrotaan asuvan ja elävän koko maan pääkaupungin varjossa. Kuinka siis on mahdollista, että yksi kadonnut tyttö keikauttaisi kaiken ylösalaisin?

Lääkäriini mukaan minun pitäisi lakata puhumasta aiheesta. Sitteen julkaistiin muuan podcast, jossa juttua tutkittiin uudelleen, kaikki kivet käännettiin. Aivan kuten vaaleanpunaisen värin, myös tämän tapauksen näkee jokainen omalla tavallaan. Joidenkin mielestä se on ruusun ja vaalean liilan sekoitus, toiset näkevät sen korallin ja lohnen-

värisenä. Loppujen lopuksi kyseessä on kuitenkin ihan tavanomainen vaaleanpunainen.

Tarina alkoi minun osaltani päivää ennen kahdeksannen luokan alkua. Se oli viimeinen vuotemme peruskoulussa, ja kuvittelin, että siitä tulisi elämämme paras vuosi.

AIEMMIN

”Äiti, oletko nähnyt Mondayta?” kysyin heti astuessani ulos Ronald Reaganin kansallisen lentokentän terminaalista. Hiukseni olivat yhä pörröisillä kesäleiteillä, ja ihoni oli etelän auringon tummentama.

”Voi hyvä ihme! Etkö voisi edes tervehtiä ensin? Emme ole nähneet toisiamme koko kesänä”, äiti naurahti ja levitti laihat käsivartensa sukeltaessani riemukkaaseen halaukseen.

Äiti lähetti minut aina kesäisin kahdeksi kuukaudeksi Georgian osavaltioon isoäidin luokse. Mondaylla ja minulla oli tapana raapustella toisillemme hassuja piirustuksia ja lehtileikkeitä täynnä olevia kirjeitä ja pitää toisemme ajan tasalla naapuruston kuumimmista juuruista sekä musiikista. Tämä kesä oli kuitenkin toisenlainen. Monday ei ollut vastannut yhteenkään kirjeistäni. Sen vuoksi aika oli rientänyt yhtä nopeasti kuin karannut kilpikonna. Rakastan isoäitiä, mutta ikävöin omaa huonettani, omaa telkkariani ja ennen kaikkea ikävöin Mondayta.

Valot välkehtivät Anacostia-joen pinnasta ylittäessämme sillan matkalla kohti Martin Luther King Junior Avenueta. Washington Nationals -joukkueen kotistadion häämötti taustalla. Samalla hetkellä, kun käännyimme Good Hope Roadille, huomasin risteyksen kohdalla seisovan vanhan hylätyn rakennuksen seinään kiinnitetyt ilmoitukset, jotka olivat yhä paikoillaan. ”PELASTAKAA ED BOROUGH! Se on yhteisömmel! Se on kotimme!”

Äiti lukitsi autonovet, ja hänen kehonsa jäykistyi. Aitona etelävaltiolaisena hän ei milloinkaan tuntenut oloaan turvalliseksi kaupungissa, vaikka oli asunut Washingtonissa syntymästään lähtien. Kiinnittäakseni äidin huomion toisaalle kerroin hänelle vastaamattomista kirjeistä. Äiti kohautti olkapäitään ja keskittyi täysillä iltaruuhkaan mumisten: ”Kenties hän ei päässyt käymään postissa.” Selityksessä ei ollut mielestäni järkeä. Olimme säästäneet rahaa postimerkkejä varten, jotta niitä riittäisi jokaiseksi yksinäiseksi kahdeksaksi viikoksi. Isoäiti ei ylipäätään pitänyt siitä, että lapset koskivat hänen puhelimeensa, ja serkkuni oli rohumunut luurin juorutukseen aamusta iltaan jonkun häiskän kanssa. Monday tiesi minun vihaavan kirjoittamista, mutta olimme luvanneet pitää yhteyttä kesän ajan, eikä meillä ollut tapana rikkoa lupauksiamme, olimmehan olleet parhaat ystävykset ensimmäiseltä luokalta lähtien.

”Enpä tiedä, Papu”, äiti sanoi, pysähtyi punaisiin liikennevaloihin viinakaupan kohdalla, tunnisti jonkun tutun ja vilkutti tälle hermostuneen oloisesti. ”Ehkä hänellä oli vain jotain muuta tekemistä? Hän tulee varmasti käymään kuullessaan, että olet palannut.”

Valot vaihtuivat vihreäksi, ja äiti ajoi kahden korttelin matkan kaasu pohjassa, kunnes käännyimme äkisti vasemmalle Anacostian kirjastolle ja siitä suoraan talomme eteen. Koti. Äiti pysäköi kadulle kotimme viereen, ja minä hyppäsin pois autosta reppuineni ja syöksyin ovesta sisään. En aio valehdella – joka kesä toivon kaiken muuttuneen kuin ihmeen kaupalla. Pidän kyllä talostamme, mutta vielä enemmän pidän yllätyksistä. Minusta on ihanaa rynnätä jouluaamuna alas portaita haaveillen, että olohuoneen seinämaali olisi muuttunut terrakotan väriksi, beige sohva ja nojatuolit olisivat vaihtuneet uusiksi, teräksiset kodinkoneet korvanneet kulahtaneet valkoiset ja että porraskaide olisi tukevoitunut eikä narisisi aina, kun joku nojaa siihen.

Todettuani, että kaikki oli jälleen kerran ennallaan, rojautin kassin lattialle ja tartuin eteisen puhelimen luuriin soittaakseni Mondaylle. Kenties hän oli ollut liian kiireinen kaitsiessaan pientä veljeään ja siskoaan koko kesäloman ajan? Olipa syy mikä tahansa, antaisin olla,

sillä minulla oli hänelle niin paljon kerrottavaa, että puhkuin innosta. Kuului vain yksi pirahdus, ja automaattinen naisääni ilmoitti, ettei numero ole käytössä. Osasin ainoastaan kaksi puhelinnumeroa ulkoa – Mondayn ja omani.

”Joko sinä likka heti olet puhelimella?” äiti puuskahti raahaten matkalaukkuani sisälle taloon. ”Sinä se et aikaile.”

”Mondayn puhelin ei toimi.”

”Luuri on varmaankin pois paikoiltaan tai jotain sinne päin”, äiti sanoi lukitessaan ulko-ovea. ”Panee nyt vauhtia ja tuo kampa. Tuolle tukalle on tehtävä jotain. Kiesus! Olisi pitänyt pyytää äitiä purkamaan letit ennen kuin hän lähetti sinut kotiin.”

Syöksyin yläkertaan kaksi porrasaskelmaa kerrallaan ja avasin ensimmäisenä oikealla olevan oven. Huoneeni oli tismalleen samassa tilassa kuin lähtiessäni eli kaaoksessa. Leveälle vuoteelle oli kyllä viskattu tumma munakoisonvärinen päiväpeitto, ja laventelinvärisillä seinillä riippui itse tekemiäni taideteoksia elokuva- ja televisiojulisteiden välissä. En kuitenkaan ollut lähtiessäni ehtinyt purkaa Mondayn ja minun viimeisenä yökyläiltana kyhäämää teltaa, joka oli rakennettu vanhoista lakanoista ja koristetyynyistä. Se nökötti edelleen hyllyn alla kirjaston takaseinää kohti avautuvan ikkunan äärellä.

”Tulehan jo, Claudia!” äiti huusi alakerrasta.

”Tulossa ollaan!”

Nappasin valkoisella kampauspöydällä olevan kamman ja huomasin samalla uuden värityskirjan ja tussit tuolillani. Isä oli varmaan jättänyt ne siihen ennen töihin lähtöä.

”Vauhtia töppösiin, Claudia! Muuten saamme valvoa koko yön!”

Äidin ja minun loppuilta kului hiuksiani selvitellen, minkä jälkeen tukkani pestiin ja suoristettiin. Oli jo melkein keskiyö, kun kömmin sänkyyn välittämättä oudosta tunteesta vatsassani. Jokin oli vinossa, mutten osannut sanoa, mikä.

”Claudia!” äiti kailotti keittiöstä seuraavana aamuna. ”Haluatko myöhästyä ensimmäisenä koulupäivänäsi?”

Joka vuosi äiti huusi samalla lailla alakerrasta, käski minun kii-rehtiä hullun lailla yllätysaamiaiselle, joka oli ensimmäisenä koulu-päivänä aina sama: pannukakkuja siirapista tehdyllä hymynaamalla, juustomunakasta, maissipuuroa ja makkaroita.

Lähdin aina leikkiin mukaan, suorastaan lensin portaiden kaksi viimeistä askelmaa ja juoksin keittiöön kouluasussani ja uusissa ten-nareissani ihastelemaan varta vasten minun kunniakseni valmistettua aamupalaa.

”Yllätys!” äiti huudahti pompatessaan esiin piilopaikastaan puner-tavat hiukset kiinnitettynä pinnikiekuroille. Joskus tietystä valossa hänen kullanhoidosten suortuviensa keskeltä pilkisti muutama har-maa haiven.

”Kiitos, äiti”, naurahdin hypätessäni tuolille.

”Herran tähden, en voi uskoa, että ensi vuonna menet jo lukioon. Alan siis olla jo vanha nainen.”

”Et ainakaan käyttäydy yhtään kypsemmin kuin minä, äiti.”

Hän otti kasvoni kämmeniensä väliin ja hymyili. ”Äidille ei ole tapana puhua tuolla tavalla. No niin, Papuseni. Syöhän nopsaan. Et varmasti halua myöhästyä koulusta ja antaa Mondayn odottaa.”

Äiti tiesi tarkalleen oikeat sanat, joilla saada minut kiirehtimään. Mitä sanoisin Mondaylle, kun vihdoin tapaisin hänet? Tarkoiton, että kuinka hän saattoi jättää minut yksin koko kesäksi?

”Äiti, voiko Monday tulla meille tänään koulun jälkeen?” kysyin ahmiessani pannukakkua.

Äiti nauroi. ”Te kaksi ette sitten tuhlaa aikaanne. Hyvä on, tul-koon vain. Käy kuitenkin... tervehtimässä rouva Paulia ensin, jookos?”

Pudotin haarukkani lautaselle. ”Sinähän sanoit, ettei minun tar-vitse enää mennä kirjastoon koulupäivien jälkeen. En halua, että minua vahditaan kuin jotain ipanaa!”

”Ei kyse olekaan vahtimisesta”, äiti sanoi teeskennellen viatonta. ”Haluan vain... että käyt tervehtimässä häntä. Ei siinä ole mitään pahaa, että käy ilmoittamassa jollekulle, missä päin liikkuu. Murusia, Claudia. Aina on hyvä jättää leivänmurusia jälkeensä.”

”Minun ei tarvitsisi jättää murusia jälkeeni, jos saisin kännykän”, mutisin syliini katsoen.

Äiti puuskahti. ”Kuulepas, en ala vääntää tästä asiasta jälleen keran. Sovimme jo, että saat kännykän sitten, kun aloitat lukion. No niin, aika lähteä matkaan.”

Heitin selkään uuden koulureppuni, jossa oli violetteja pyörteitä tummansinisellä pohjalla. Mondaylla oli samanlainen laukku, paitsi että se oli vaaleanpunainen, joka oli hänen lempiväriinsä. Olimme valinneet kassit yhdessä ennen kuin lähdin Georgiaan. Soitin hänelle vielä kahdesti ennen lähtöäni. Ei vastausta.

Äiti kuskasi minut autolla kouluun aina lukuvuoden ensimmäisenä päivänä. Hän otti sitä varten muutaman tunnin vapaata työpaikastaan veteraanien kahvilassa. Häntä varmasti kaivattaisiin siellä, ja keittiön valtaisi kaaos ilman hänen ohjaustaan. Äiti kuitenkin sanoi usein: ”Lasten kanssa ei anneta kuin yksi mahdollisuus, joten siihen on syytä keskittyä.”

Automme kaarsi Warren Kentin peruskoulun luokse jonoon muiden autojen perään, jotka olivat myös tuomassa oppilaita. Lapsia oli kokoontunut luokka-asteittain koulun aidatulle pihalle. Painoin rasvaisen naamani auton ikkunaa vasten ja etsin katseellani samanlaista reppua kuin minulla sinipunaruutuisten koulupukujen merestä.

”Äiti, en näe Mondayta missään”, sanoin yrittäen salata panikointini. Monday tuli aina ensimmäisenä kouluun, joskus jopa pari tuntia ennen kuin kukaan muu edes suunnitteli kotoa lähtöä.

”Hän tulee varmasti ihan pian”, äiti sanoi ratin ylitse auton lähestyessä pysähdyspaikkaa. ”Hyvää koulupäivää sinulle, Papu. Muista soittaa minulle heti kun tulet kotiin.”

Epävarmuuden tunne vyöryi ylitseni ja liimasi minut kiinni auton istuimeen. En kykenisi pujottamaan edes toista jalkaani ulos ovesta ennen kuin näkisin Mondayn. Koulunkäynti ilman häntä kuulosti mahdottomalta ajatukselta. Mielikuva siitä, että joutuisin kävelemään

pihalle yksin noiden kaikkien muiden oppilaiden sekaan... TÖÖT! TÖÖT! kuului äänimerkki automme takaa.

”Olehan siellä!” äiti huusi ikkunasta ja kääntyi sitten takaisin kasvot takapenkkiä kohti. ”Mikä vialla, Papuseni? Ei kai sinua hermostuta?”

Äidin käyttäessä kimeää nasaaliääntä minusta tuntui kuin minut olisi kiinnitetty turvaistuimeen tuttipullo kädessä sen sijaan, että menisin vuoden päästä lukioon. Ellen pian alkaisi käyttäytyä melkein aikuisen tavoin, hän kohtelisi minua loputtomiin kuin pikkulasta.

Pudistin päätäni. ”Ei tietenkään, äiti. Kaikki hyvin.”

Kuului jälleen tööttäys, edellistä vihaisempi. TÖÖÖÖÖÖT! Äiti mulkaisu pahasti takana olevan auton kuljettajaa ja hymyili minulle kuin näkisi lävitseni.

”Claudia, kyllä Monday tulee kouluun. Hän on varmasti vain hiukan myöhässä tai jotain. Katso nyt tuonnekin.” Äiti osoitti sormellaan koulun pihaa, kohti yhtä kouluavustajista, joka heilutteli kädessään kylttiä: *Kahdeksaluokkalaiset*. ”Sinun luokkasi on tuolla. Kannattaisikohan mennä jonoon ja pitää Mondaylle paikkaa? Sinulla on varmasti paljon kuulumisia vaihdettavana muidenkin luokkatoveriesi kanssa, eikö vain?”

Koulutovereitteni – perivihollisteni – muodostama jono oli valtavan pitkä. Ilman Mondayta joutuisin pulahtamaan vesille, jotka ovat täynnä haita... pian valuisin verta. Äiti ei tiennyt, että Monday oli ainoa ystäväni.

”No... hyvä on.”

Äiti hymyili. ”Anna vielä suukko.”

Kliksautin turvavyöni auki, nojasin eteenpäin ja suukotin äidin poskea. Hän kietoi toisen käsivartensa ympärilleni ja puristi lujaa. ”Olet minulle hirveän rakas. Ihanaa ensimmäistä koulupäivää!”

Rutistin äitiä takaisin enkä olisi halunnut päästää irti. Kuiskasin ”Sinäkin olet rakas” ja nousin autosta urhea ilme kasvoillani, vaikka keuhkoni olivat haljeta.

Warren Kent ei ole järin suuri koulu, oppilaita on noin tuhat.

Yhdessä kuulostimme kuitenkin ainakin miljoonalta. Eskarilaiset kiljuivat tärykalvot puhki, ja kolmos- ja nelosluokkalaiset juoksivat ympyrää. Kutoset ja seiskat halailivat toisiaan ja kikattivat nähdes- sään toisensa jälleen. Niin Monday ja minäkin teemme, kunhan hän ilmestyy paikalle. Tätä hoin itselleni kerta toisensa jälkeen, etten olisi lähtenyt juoksemaan takaisin autolle. Kurkistin olkani yli äitiä, joka istui ratin takana katsellen minua edelleen toisten autojen soittaessa äänitorvea hänen takanaan.

Äiti on oikeassa, käyttäydyn typerästi. Tietenkin Monday tulee kouluun. Hän ei ole milloinkaan jättänyt yhtäkään koulupäivää väliin.

Siitä huolimatta minulla oli pala kurkussa, kun lähestyin luokka-kavereitani. Kaikki näyttivät minua vanhemmilta, pelottavammilta. Pojat olivat kasvaneet pituutta, ja tyttöillä alkoi olla muotoja. Mietin, mahdoinko minäkin näyttää erilaiselta kuin vielä keväällä. Kenties Monday oli muuttunut niin paljon, etten vain tunnistanut häntä? Shayla Green seisoi jonon kärjessä, ja hänen sieville ruskeille kasvoil- leen kohosi ilkeä hymy. Hän kuiskasi jotain Ashley Hiltonin kor- vaan, josta roikkui upouusi kultainen korvarengas. He tuijottivat minua kikattaen. Käännyin kannoillani valmiina syöksymään takai- sin autoon, mutta äiti ajoi jo pois päin, ja samassa rohkeuteni rippeet katosivat kuin savuna ilmaan.

”Voi hinttien kevät, horo on palannut”, Trevor Abernathy käkätti. Valkoinen kauluspaita sai hänen hyvin tumman ihonsa hohtamaan. Muut hihittivät kuin univormupukuiset hirviöt. Pysyttelin nöyrästi jonon hännillä. Trevor haahuili ympäröivänsä ja veti Shaylaa poninhän- nästä.

”Kuules jätkä, en aio leikkiä sinun kanssasi”, Shayla tiuskaisi.

Trevor hääri Shaylan ympärillä yrittäen väistää tytön huitomista samalla, kun muut pojat yllyttivät Trevoria.

Todella lapsellista, ajattelin. Tyhmyreitä koko joukko. Kuvittele- vatko he, että minkään kunnollisen lukion ovet avautuvat tuollai- sella käytöksellä? Onneksi tiedän edes sen, ettei kukaan heistä tule jatkossa käymään samaa koulua kuin minä. Vuoden päästä Mondayn

ja minun ei tarvitsisi enää välittää kenestäkään heistä. Sitä ennen Mondayn pitäisi kuitenkin ilmestyä ajoissa paikalle, etteivät nuo pedot söisi minua elävältä.

Aika kului, ja koulun piha täyttyi oppilaista, jotka vertailivat hiustyylejään, uudenkarheita tennareitaan, koruja ja koululaukkuja. Ainoa tapa erottua koulupukuisten joukosta oli satsata hiuksiin ja asusteisiin. Avasin meikkipussini, siistin ohimohaituviani ja lisäsin kirsikanmakuista huulikiiltoa. Näytin kyllä söpöltä, mutta siitä oli vaikea iloita niin kauan kuin se ainoa ihminen, jonka halusin todella näkevän minut, ei ollut paikalla.

Mondayn hiukset olivat useimmiten leteillä, mutta olimme päättäneet, että ensimmäisellä kouluviikolla kokeilisimme jotain muuta tyyliä – hieman aikuisempaa kampausta. Se olisi tavallaan harjoittelua lukiota varten. Pelkäsin kuitenkin, että hän oli ehkä unohtanut koko jutun, koska emme olleet kuulleet toisistamme mitään koko kesänä. Tuijotin koulun porttia ja tarkistin ajan kellostani.

Kello pärähti soimaan, ja oppilaiden lauma alkoi valua sisään rakennukseen eskarilaiset edellä, ekaluokkalaisten toisena. Mondayn veljen Augustin olisi pitänyt olla viidesluokkalaisten joukossa, mutta häntä ei näkynyt missään. Entä sitten pikkusisko Tuesday – eikö hän ollut aloittamassa esikoulua?

”Missä ihmeessä he ovat?” mutisin itsekseni.

Luiset polveni kolahtivat yhteen, kun tuli meidän luokkamme vuoro ja laahustimme hitaasti ovesta sisään. En saanut katsettani irti koulun portista ja toivoin kiihkeästi, että Monday juoksisi siitä sisään minä hetkenä hyvänsä hengästyneenä, hiukset kimallellen kookosöljystä, jota hän tapasi käyttää. Halaisimme, ja hän olisi taas rinnallani, maailma olisi jälleen raiteillaan. Portti katosi kuitenkin näkyvästä, ja pian jo tuijotin koulun vaaleanruskeita tiiliseiniä. Raskaat kakanväriset ovet paukahtivat kiinni aivan kuin korostaen sitä, että uni oli päättynyt.

”Huomenta kaikille. Olen rouva O’Donnell, teidän luokanvalvojanne tämän lukuvuoden ajan sekä ensimmäisen kurssin opetta-

janne”, opettaja sanoi ja kirjoitti nimensä taululle. ”Sääntö numero yksi: läsnä olevaksi merkitään vain sellainen oppilas, joka istuu pulpetissaan kellon soitua toisen kerran.”

Tulin vihaamaan nimeä O'Donnell lukuvuoden aikana. Hän opetti meille äidinkieltä, ja hänellä oli lyhyt, kihara harmaantuva tukka, kalpeat kasvot ja valtavasti ryppyjä suurten silmälasien takana. Hänellä oli yllään korkeavyötäröiset housut, kanarialinnun värinen T-paita ja rumat ruskeat mokkasiinit. Olimme tutustuneet häneen jo keväällä seuraavalle lukuvuodelle valmistavan teemapäivän aikana. Yksi vanhemmista oppilaista oli kertonut hänen olevan koko koulun ilkein opettaja – ellei koko planeetan.

”No niin. Viitatkaa, kun kuulette nimenne. Trevor Abernathy?”

Trevor ehti juuri ja juuri lopettaa kavereidensa kanssa tirsकुमisen. ”Paikalla.”

”Arlene Brown?”

”Paikalla.”

Opettajan suorittaessa nimenhuutoa huomasin, kuinka suuri luokka oli. Kaikki paikat olivat täynnä – ei yhtä ainoaa tyhjää pulpettia Mondaylle. Minne hän mahtuisi istumaan saapuessaan?

”Claudia Coleman?”

”Paikalla”, sanoin ja kohotin kättäni sormia heilutellen, jotta valo osuisi juuri lakattuihin kynsiini. Metallinhohtoisia pinkkejä raitoja lilalla pohjalla. Olin valinnut vaaleanpunaisen Mondayta varten.

”Carl Daniels?”

”Paikalla.”

Hetkinen, Monday Charlesin nimi jäi välistä! Hänen nimensä tuli aina ennen minua. Mahtoiko opettajalla olla väärä lista? Oliko Monday siirretty rinnakkaisluokalle? Ihan mahdollista, mutta hän olisi kyllä kertonut minulle siitä. Eikö olisikin?

”Miten ensimmäinen päivä meni, Papu?” äiti kysyi tullessaan ruokakassien kanssa töistä kotiin.

”Monday ei tullut kouluun!”

Olin soittanut koulun jälkeen Mondayn numeroon viisi kertaa, ja sama automaattinen naisääni väitti numeron olevan väärä. Tänään meidän oli tarkoitus tutkailla lukujärjestyksiä ja vertailla, mitkä kirjojen säilytyskaapit meille oli annettu. Sen sijaan katsoin *Dance Machinen* uusintoja, täytin uusia värityskirjojani ja yritin rentoutua, vaikka tunsin olevani kuin tulisilla hiilillä.

”Niinkö?” äiti sanoi otsa rypyssä. ”Kenties hän ilmestyy sinne huomenna. Sinun täytyy vain olla kärsivällinen.”

Yritin todellakin olla kärsivällinen, sillä jos kyselisin liikoja, kaikki käsittäisivät, ettei minulla ollut muita ystäviä, ja joutuisin taatusti kiusatuksi. Monday ei kuitenkaan tullut kouluun tiistaina, keskiviikkona eikä torstainakaan. Perjantaina vatsani oli niin solmussa ahdistuksesta, että keräsin rohkeuteni ja kysyin eräältä oppilaalta, joka asui samassa talossa kuin Monday, oliko tämä nähnyt häntä.

”En”, Darrell Singleton vastasi. Hän seisoi kaappinsa edessä ja pakasi lounaan jämiä laukkuunsa. ”En ole nähnyt häntä koko kesänä.” Darrell oli koko koulun kookkain jätkä. Hän oli päätä pidempi kaikkia muita, ja hänen rasvaiset, lihavat kasvonsa olivat täynnä kuoppia ja kraatereita. Darrellin koulupuku tuskin mahtui hänen ylleen, ja hänen kaapissa säilyttämistään ruoantähteistä kantautui karmea löyhkä.

”Koko kesänä? Oletko aivan varma?”

”Olen. Miten niin, eikös hän hengailut sinun kanssasi?”

Darrell oli ollut ihastunut Mondayhin neljänneltä luokalta lähtien, mutta Monday ei lotkauttanut hänelle korvaansakaan. Kaikista maailman ihmisistä Darrell jos kuka olisi tiennyt Mondayn liikkeistä. Puristin matematiikankirjaa rintaani vasten.

”Olin muualla koko kesän.”

”Aha”, Darrell sanoi väänteletien tavallistakin enemmän. ”Näin hänen äitinsä jokunen päivä sitten. Hän kävi meidän naapuritalossa kylässä...” Hänen äänensä haipui ja katse kiinnittyi toisaalle. Kaikki tiesivät, että Darrellin kodin viereinen talo oli ”varikko”, kuten Monday sitä kutsui. Ihmiset New Yorkista ja Floridasta asti pistäytyi-

vät siellä vieden ja noutaen paketteja. Sieltä sai kaikkia kuviteltavissa olevia huumeita, ja vaikka minkä makuisena.

”Entä hänen sisaruksensa? Oletko nähnyt heitä?”

Darrell raapi miettelään päätään. ”Ehkä, en ole varma.”

Minun ei ollut lupa mennä Mondayn kodin luokse ilman aikuista, mutta uskaltauduin silti polkemaan sinne lilalla pyörälläni – jalkakäytävää pitkin, sillä en ollut kyllin rohkea ajamaan autotiellä. Äiti teki yhä toista työvuoroaan eikä isä ollut vielä palannut reissultaan, joten minulla oli pieni aikarako, jonka turvin saatoin tehdä mitä huvitti. Oli kulunut kokonainen viikko, eikä Mondaysta ollut kuulunut mitään. Jokin oli vinossa, ja minä ottaisin selvää, mistä oli kyse, joko vanhempieni avulla tai sitten ilman heitä.

Kenties Monday oli jälleen sairastunut influenssaan? Niin oli käynyt kerran aiemmin, eikä hän ollut päässyt kouluun kokonaiseen kuukauteen. Mutta miksi hän ei ollut vastannut yhteenkään kirjeistäni? Jos hän oli kipeänä, miksei myöskään hänen veljensä ollut koulussa? Olivatko he kaikki sairastuneet samaan tautiin? Ja miksei heidän puhelimensa toimintu?

Monday asui Ed Borough Complexissa, joka oli Washingtonin alueen suurimpia vuokrakortteleita. Se oli kokonainen kylä, joka koostui samanlaisista kermanvärisistä taloista, jotka oli rakennettu yhteen sumppuun, hiukan kuin Monopolyssä. Rakennuksia varjostivat valtavat, joen varrelle istutetut puut, jotka erottivat ne moottoritiestä, viidentoista minuutin päässä kotoani. Äidin ja isän mukaan Ed Borough oli pahamaineista naapurustoa. Mikään alue Southeastissa ei ollut kovin turvallinen, mutta Ed Borough... sinne ei ollut mitään asiaa myöhään illalla.

Vaikka olin tuntenut Mondayn pitkään, en ollut milloinkaan käynyt sisällä heidän kodissaan, en kertaakaan. Äiti ei antanut lupaa, eikä antanut Mondaykaan – syistä, jotka saisin tietää vasta paljon myöhemmin. Aina kun ajoimme Mondayn kotiin, äiti odotti, että tyttö pääsisi kotiovesta sisään. Äitiä hermostutti, hän vilkuili tämän tästä taakseen ja varmisti, että auton ovet olivat taatusti lukossa.

Ajoin kovaa vauhtia polkien ohi Ed Borough -kylän, vielä kaksi korttelia eteenpäin ohitse kuuluisan koripallokentän, jossa pidettiin kesäisin liigaotteluita. Lopulta päädyin Mondayn kodille johtavalle tienpätkälle. Jätin polkupyöräni nojaamaan suurta, taloa varjostavaa puuta vasten ja jatkoin kävelen pitkin halkeilevaa sementtistä jalkakäytävää. Talon numero 804 likaisenruskeassa ovesa ei ollut ovikelloa. Koputin kahdesti, ja veri kohisi korvissani. En ollut milloinkaan aiemmin ollut näin lähellä Mondayn kotia.

Oven läpi kuului television ääni. Joku katsoi sisällä *Simpsonseita* niin kovalla, että meteli kuului varmaan Valkoiseen taloon asti. Koputin uudelleen, krapsutin lohjennutta kynsilakkaa sormestani ja tulin muistaneeksi, että Monday vihaa *Simpsonseita*.

”Kuka siellä?” kalsea naisen ääni kuului oven läpi.

”Hei, rouva Charles. Täällä on Claudia.”

Kului hetkinen, kuului kahinaa ja mutinaa, kunnes joku alkoi rusautella lukkoja, jotka avautuivat yksi kerrallaan naksahdellen. Näkyviin ilmestyi kellertävä silmä.

”Kuka?”

”Tuota... Claudia”, änkytin.

Nainen tuijotti minua aivan kuin ei tietäisi kuka olen, vaikka olin tuntenut hänet suurimman osan elämästäni. Vilunväristykset tärisyttivät kehoani, ja kämmeneni hikosivat. Rouva Charles avasi oven puoleksi ja asettautui rakoon siten, etten kyennyt näkemään sisälle. Hän oli pitkä nainen, jonka rinnat olivat suuremmat kuin pääni. Hänellä oli yllään miesten hihatton T-paita, mustat urheilurintaliivit ja punaiset koripalloshortsit. Hänen hiuksensa oli kiinnitetty pinnein. En ollut aiemmin huomannut, että hänellä oli samanlainen vaalean aaltopahvin värinen iho kuin Mondaylla.

”Claudia?” hän rypisti kasvojaan aivan kuin minusta lähtisi karmaileva lemu. ”Mitä oikein teet täällä?”

Hänen takanaan pauhaava televisio sekoitti ajatukseni. Niin, *mitä* oikein teen täällä?

”Tuota... onko Monday kotona?”

Rouva Charles räpäytti silmiään kahdesti ja vaihtoi painoa jalalta toiselle, kädet lanteilla. ”Ei ole täällä.”

”Aha, no... Tuleeko hän maanantaina kouluun?”

Rouva Charlesin mustanpuhuvat huulet vääntyivät vinoon, kun hän ärähti: ”Kyselet liikoja. Sanoin, ettei hän ole täällä. Ala mennä siitä! Tiedät kyllä, ettei kermaperse-äitisi halua sinun liikkuvan näillä kulmilla.”

Koko tienoo varmasti kuuli hänen karjuntansa, mutta muut eivät kyenneet haistamaan hänen viinanhajuista hengitystään kuten minä. Ihoni jokainen karva nousi pystyyn, ja halusin vain päästä mahdollisimman pian takaisin pyöräni selkään. Rouva Charles ei ollut koskaan aiemmin puhunut minulle tuohon sävyyn. Kenties olin ylittänyt rajan tullessani Mondayn kodin ovelle kyselemään ja viisastelemaan aikuisille kuten äiti sanoisi. En voinut kuitenkaan vain lähteä pois. En, koska toinen puoliskoni oli kadoksissa.

”Mutta... Missä hän oikein on? Onko hänelle sattunut jotain?”

Rouva Charles syöksyi minua kohti. Kompuroin takaperin, kompastuin betonissa olevaan halkeamaan ja kaaduin satuttaen reiteni pikkukiviin ehtimättä edes huutaa kivusta.

”Sanoin, ettei hän ole täällä! PAINU KOTIISI SIITÄ!”

En kyennyt hengittämään Mondayn äidin seisoessa kumartuneena eteeni niin lähelle, että otsamme melkein koskettivat. Hänen kätensä olivat nyrkissä ja jalka ojentuneena taakse valmiina potkaisemaan minua kylkeen. Pääni sisällä kaikuivat hälytyskellot, mutta en kyennyt liikauttamaan jalkojani. Jähmettyneenä kiinni katuun valmistauduin vastaanottamaan kivun. Yhtäkkiä rouva Charles havahtui ja katsahti jonnekin kauemmas. Viereisen asunnon ikkunassa vedettiin verho vaivihkaa sivuun.

Rouva Charles niiskaisi ja tuijotti minua aivan kuin miettien, mitä minulle pitäisi tehdä.

”Kerää luusi täältä”, hän mutisi ja paiskasi oven kiinni perässään.

Kyynärpääni antoivat periksi ja rojahdin selälleni henkeä haukkoen. Television ääni kuului aivan kuin korvani vierestä. Makasin

tärysten maassa ja tuijotin taivaalla liikkuvia pilviä. Mietin, kuinka ihmeessä Monday kykeni elämään tuollaisen hirviön kanssa.

Lauantaina isä palasi ajokeikalta, joka oli hänen mittapuullaan ”lyhyt”, vain Teksasiin ja takaisin. Hän työskenteli autotehtaan rekkakuskina ja kuljetti kiiltävän uutukaisia autoja autokauppiaille ympäri maata. Aikataulusta riippuen hän saattoi olla poissa kotoa jopa viikkokausia.

”Hei, Papuseni!” isä huudahti, nosti minut ilmaan heti tultuaan ovesta sisään ja töräytti äänekkään pusun poskelleni.

”Lopeta, iskä! En ole mikään vauva enää”, sanoin yrittäen kuulostaa totiselta, vaikka kikatin.

Isä nauroi. ”Olet aina minun pikkuinen tyttäreni, vaikka kasvaisit kuinka isoksi. Oliko sinulla tänään tanssitunti?”

”Tunnit alkavat vasta ensi viikolla.”

”Kerro sitten ajoissa, minkä kokoinen jumppapuku minun pitää hankkia, että pääsen mukaan hetkumaan.”

”Lopeta, iskä!”

”Olen ihan tosissani. Kyllä minulle varmaan XL-koko mahtuu. Pitää tosin vähentää kanankoipien syömistä.”

”Iskää!” nauroin siirtyessämme keittiön puolelle.

”Toivottavasti olet sentään päässyt käymään vähän muuallakin, etkä ole vain istunut kotosalla. Pyöräsi voisi kaivata vähän ulkoiluttamista.”

Onnistuin taikomaan hymyn kasvoilleni, vaikka mieleeni nousi pitkältä tuntunut kotimatka Mondayn luota.

Äiti seisoj lieden ääressä paistamassa monnia. Tulikuuma maissi-leipä ja voipavut odottivat jo pöydällä. Isä suuteli äidin niskaa, ja äiti kiemurteli hymyillen pois alta ja hätisteli miestäns kauemmaksi keittiöpyyhkeellä. Vanhempani olivat kuin kaksi umpirakastunutta teiniä, joiden touhut saivat minut melkein yökkäämään.

Äiti ja isä olivat tavanneet rekkojen levähdyspaikalla Atlantassa, missä äiti aikoinaan paistoi pannukakkuja työkseen. Isä kertoi rakastuneensa ensisilmäyksellä ja otti siitä lähtien ajaakseen pitkät, raskaat

vuorot etelään vain päästäkseen näkemään äitiä. Puolen vuoden päästä hän kosi ja raahasi äidin mukanaan Washington DC:hen. Isä oli kaksikymmentäyhdeksän. Äiti oli vasta äskettäin täyttänyt yhdeksäntoista.

Isä on roteva ja iso mies, jolla on kiiltävä kalju ja pikkulapsen masun paksuiset käsivarret. Hän pelasi puolustajan paikkaa yliopiston amerikkalaisen jalkapallon joukkueessa, kunnes loukkasi polvensa toiseksi viimeisenä vuonna. Stipendin puuttuessa hänen oli pakko jättää opinnot kesken. Äidin mukaan yliopisto ei edes sovi kaikille. Arvosanat eivät takaa viisautta, ja isä onkin viisain mies, jonka tunnen. Hän oli säästänyt joka pennin ennen kuin tapasi äidin. Niillä rahoilla hän pystyi ostamaan ensimmäisen asuntonne.

Äiti otti juustomakaronilaatikon uunista, ja istuimme pöydän ääreen. Yhteinen päivällinen oli jokalauantainen perinteemme.

”Kerros nyt”, isä sanoi suu täynnä. ”Miten ensimmäinen kouluviikkosi meni?”

”Monday ei ollut siellä.”

”Niinkö? Minne hän on kadonnut?”

Kohautin olkapäitäni. ”En minä vain tiedä.”

”Oletko yrittänyt soittaa hänelle?”

”Heidän puhelin ei toimi.”

”Heidän *puhelimensa* ei toimi”, äiti korjasi minua ja ojensi isälle chilikastikkeen. ”Sinun on aika ruveta käyttämään parempaa kieltä, Papuseni. En halua, että kuljet ympäriinsä puhuen miten sattuu, niin että ihmiset luulevat, ettei sinua ole kotona opetettu käyttäytymään.”

Isä virnisti äidille. ”Tottele äitiäsi, kultaseni. Vaikka välillä hänen juttunsa ovat kieltämättä aika hölmöjä.”

Äiti mulkaisi isää, mutta punastui tämän hymyillessä takaisin.

Minun oli pakko kiemurrella tuolissani, sillä takapuoleni oli mustelmilla kaaduttuani Mondayn kodin luona. En ollut kertonut äidille mitään. Hän ei olisi kuitenkaan ollut kiinnostunut siitä, miten rouva Charles käyttäytyi, vaan raivoissaan minulle, että ylipäättään lähdin sinne. En silti saanut mielestäni Mondayn äidin katsetta tai hänen käheän äänensä sävyä. Rouva Charles ei ollut herranterttu, mutta hän

ei myöskään ollut mikään julmuri. Monday ei ollut milloinkaan mainnut äitinsä kiivaasta luonteesta. Kenties rouva Charles oli vain ollut pahalla tuulella?

”Iskä, voisitko ajaa minut huomenna Mondayn luokse?” Järkeilin, että jos minulla olisi ”turvamies” mukana, rouva Charles käyttäytyisi paremmin kuin viime kerralla.

Isä huokaisi syvään. ”Älä nyt viitsi, Papu, haluaisin nukkua huomenna myöhään. Olen rättiväsynyt. Sitä paitsi minulla on treenit kundien kanssa.”

Isä soitti congarumpuja Shaw Boys -nimisessä go-go-bändissä yhdessä setäni Robbyn kanssa. Go-go-musiikki on Washington DC:ssä syntynyt soittotyylä. Kiitos sellaisten bändien kuin Junk Yard, Rare Essence, E.U. ja ennen kaikkea go-go-musiikin isän Chuck Brownin ansiosta Washington tunnetaan muunakin kuin poliittisen elämän keskuksena. Isä ja Robby-setä perustivat bändinsä lukioaikoina, silloin, kun go-go-musiikki oli päivän sana. Yhtye ei ole hirmuisen kuuluisa, mutta täällä Southeastissa sillä ei ole merkitystä, kunhan rytmi on tarttuvaa. Minun ikäiseni nuoret eivät kuuntele go-go’ta kuten vanhemmat sukupolvet. Mondayn mielestä olenkin syntynyt väärällä vuosikymmenellä.

”Huomenaamuna on sitä paitsi kirkko”, äiti heitti väliin. ”Ellette ole unohtaneet.”

Huokaisin. ”Ei, en ole unohtanut.”

Äiti naurahti. ”Ehkä Monday on vain tullut kipeäksi. Hän palaa varmasti kouluun heti maanantaina! Tiedäthän sinä, millainen hän on.”

Ajatus sai minut hymyilemään. ”Niinpä. Maanantaina hän ainakin tulee!”

Maanantai oli Mondayn lempipäivä viikossa, eikä vain siksi, että hän oli saanut nimensä sen mukaan. Hän rakasti alkavaa viikkoa. Hän tuli aina kouluun todella aikaisin, säteilevänä, vaikka olisi ollut keski-talvi ja niin hyytävä viima, että silmäluomet melkein jäätyivät kiinni. Hän seisoj koulun portilla kääriytyneenä ohuen ohueen takkiin ja vääränsävyiseen kaulaliinaan ja odotti ovien avautumista.

”Miksi sinusta on niin kiva tulla kouluun?” jupisin hänelle sänkyni lämpöä haikaillen. ”Kukaan muu ei haluaisi olla täällä, etenkin maanantaisin.”

Monday kohautti olkapäitään. ”Minusta koulu on ihanaa.”

Irvistin hänelle. ”Koulun mielestä me emme ole ihania.”

Hän nauroi. ”Maanantait ovat ihan parhaita! Eikö sinua yhtään innosta se, että jälleen uusi viikko alkaa? Sehän on kuin aloittaisi uuden luvun kirjasta. Ja parasta kaikesta, vaikka ollaankin koulussa, niin voidaan olla yhdessä. Koko päivä ja koko viikko.”

Niinpä maanantaiaamuna hyppäsin pois bussista ja jäin portille odottamaan kassissani äidin leipomaa ananaskakkua. Monday rakasti äitini kokkauksia, ja koska hän oli ollut niin pitkään kipeänä, arvelin hänen kaipaavan jotain makeaa. Odotin ja odotin, kunnes kello soi. Monday ei koskaan saapunut.

Kotiin päästyäni soitin jälleen kerran Mondayn numeroon, ja sama konemainen naisääni kertoi minun valinneen väärän numeron. Paiskasin luurin kiinni ja huusin. Numero ei ollut väärä! Monday ja minä olimme olleet parhaat ystävät vaikka kuinka kauan. Tunsin hänet paremmin kuin oman itseni. Hänen lempiväriinsä oli vaaleanpunainen. Hän rakasti ravunkoipia ja maissintähkiä, hän inhosi olla myöhässä ja hän oli allerginen maapähkinöille. Tiesin kaiken tämän enkä voinut mitään korvissani kaikuvalle lauseelle.

Jokin on vialla.

JÄLKEEN

Rakastan sitä, miten upouudesta puuvärikynästä jää pienempiä murusia paperiin heti ensimmäisellä piirroksella. Rakastan myös kynän ääntä paperilla ja sitä kun saan alueen väritettyä kokonaan. Ensimmäinen väritäplä uudenkarhealla, valkealla sivulla on kuin uusi alku. Tuntuu, etten ole mitään muuta tehnyt kuin värittänyt siitä lähtien, kun isä luki jostain sen olevan terapeutista. Olen iloinen, ettei hän enää osta niitä ipanoille tarkoitettuja värityskirjoja, vaan monimutkaisempia, vaikeampia kuvioita. Näissä kirjoissa on geometrisiä ja psykedeelisiä muotoja, mosaiikkeja, mandaloita... Moni ei edes näe niiden näennäisessä kaaoksessa piilevää levollisuutta.

Valitsen värisävyt huolella. Violetin- ja koboltinsininen ovat todellakin eri värejä. Vivahteiden on oltava juuri oikeita, tai koko kuva menee pilalle.

Minä tunsin olevani pilalla ilman Mondayta.

”Eikö sinulla ole kotiläksyjä?” äiti kysyi kantaen sylissään korilista puhdasta pyykkiä.

”Nyt on lauantai”, sanoin virnistäen. Löhösin sohvalla värittäen sylissäni olevaa kirjaa ja kuuntelin musiikkia täysillä. Olisin katsellut telkkaria, mutta isä ei ollut vielä ehtinyt korjata sitä. Se tönötti kahden vanhan kaiuttimen varassa, eikä kukaan ollut koskenutkaan siihen ties kuinka pitkään aikaan.

”Se ei tarkoita sitä, ettetkö voisi tehdä läksyjä alta pois, ettei sinun tarvitse kiirehtiä niiden pariin huomenna heti kirkon jälkeen.”

”Äitiii, ei ole kuin jotain...” Puhelin soi, ja lennähdin ylös sohvalta. ”Minä vastaan!”

Äiti hypähti pois tieltäni, kun syöksyin kohti langatonta luuria. ”Haloo! Haloo?”

”Hei, Claudia. Tässä on sisar Burke seurakunnasta. Mitä sinulle kuuluu? Onko äitisi kotona?”

Sydämeni tyhjeni kuin neulalla tökkäisty ilmapallo. ”Hei, sisar Burke. Hetki vain, äiti on ihan tuossa vieressä.”

Ojensin luurin vastentahtoisesti äidille, joka hymyili minulle myötätuntoisen näköisenä.

”Odotatko kenties puhelua, Papu?”

Irvistin, pudistin päätäni ja lompsin takaisin sohvalle.

”Hei, sisar Burke”, äiti sanoi taistellessaan lanteilleen nojaavan pyykkikorin kanssa. ”Kiitos kysymästä, hän voi oikein hyvin, laiskottelee vain tuossa sohvalla. Muistathan häntä rukouksissasi? Miten itse voit? Entä Mikey? Kiva kuulla. Soitit varmaankin sen tilauksen vuoksi? Ahaa. Selvä, leivon piirakat huomiseksi.”

Äidillä oli kasvava pitopalveluyritys, jonka hän oli perustanut muutamaa kesää aiemmin. Asiakkaat jumaloivat hänen tekemäänsä perunasalaattia, kanapiiraita ja etenkin hänen grillaamiaan ribsejä.

”Hitsin hitsi”, jupisin. Olin rikkonut pikkusormenkynteni syöksyssäni luurin kimppuun. Ryntäsin yläkertaan etsimään kynsilakanpoistoainetta. Kynsitarkkelaaukkuni oli täydellisessä järjestyksessä, ja sieltä löytyi mitä värisävyä tahansa. Vadelmamokka, hento minttu, kivenharmaa... Olen tosi hyvä lakkaamaan kynsiä, voisin vaikka perustaa oman liikkeen. Kerran sanoin äidille niin, ja seuraavana päivänä hän tuli kotiin mukanaan nippu yliopistojen esitteitä.

Väri oli nimeltään pahalaisen luumu. Se oli tumma, mattamainen lila, jota korostin minikokoisilla, laventelinvärisillä strasseilla. Kynnet olivat tismalleen samanväriset kuin päiväkirja, jonka olin saanut Mondaylta joululahjaksi edellisenä vuonna. Kirja oli lojunut